

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Jana Kratochvíla a Mgr. Radovana Havelce ve věci žalobce: **JUDr. M. M.**, zastoupený advokátem JUDr. Janem Žákem, sídlem Anny Letenské 7, Praha 2, proti žalované: **předsedkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem**, sídlem Národního odboje 1274, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2023, č. j. Spr-p 560/2023, v řízení o námitce podjatosti všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 17/2023,

t a k t o :

- I. Soudce JUDr. Petr Černý, Ph.D. **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 17/2023.
- II. Ostatní soudci specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem, **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 15 A 17/2023.
- III. Návrh na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 17/2023 jinému soudu **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce je soudcem Okresního soudu v Litoměřicích. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem se domáhá zrušení rozhodnutí žalované předsedkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 3. 2023, č. j. Spr-p 560/2023. Tímto rozhodnutím žalovaná udělila žalobci výtku za nerespektování závazného právního názoru odvolacího soudu podle § 88a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

[2] Žalobce v řízení uplatnil námitku podjatosti, a to vůči všem soudcům specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem z důvodu tzv. systémové podjatosti. Uvedl, že v posuzované věci rozhodovala předsedkyně soudu jako soudní funkcionář; z téže pozice může předsedkyně soudu vykonávat úkoly justiční správy vůči soudcům specializovaného správního úseku, což může vzbudit pochybnosti o jejich

nepodjatosti. Námitku podjatosti spojil žalobce s návrhem na přikázání věci Krajskému soudu v Praze nebo Městskému soudu v Praze podle § 9 odst. 1 soudního řádu správního.

[3] Soudci specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem se k námitce vyjádřili tak, že se cítí být podjatí. Svou podjatost odůvodnili skutečností, že předsedkyně soudu je soudním funkcionářem, který má rozhodovací pravomoci s dopadem na jejich postavení. Konkrétně uváděli oprávnění předsedkyně vydávat rozvrh práce, což je základní dokument, který rozhoduje o tom, na jakém úseku soudu budou soudci vykonávat svou funkci. Předseda soudu také rozhoduje o jmenování do funkce předsedy senátu. Škála nástrojů a prostředků předsedy soudu, jak ovlivnit soudce v pozitivním i negativním smyslu, je dle nich potenciálně poměrně velká. Soudce JUDr. Petr Černý, Ph.D. dále uvedl, že je místopředsedou Krajského soudu v Ústí nad Labem.

[4] Podle § 8 odst. 1 soudního řádu správního jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

[5] Podle § 9 odst. 1 soudního řádu správního přikáže Nejvyšší správní soud věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Jedná se o případ tzv. delegace nutné, podmíněné vyloučením všech soudců specializovaných senátů toho soudu, který má věc projednat a rozhodnout jako soud věcně a místně příslušný.

[6] Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitka žalobce je založena na tzv. systémové podjatosti, spočívající ve skutečnosti, že soudci rozhodují ve věci, v níž je žalovaným správním orgánem předseda jejich soudu jako soudní funkcionář. Ten současně, právě jako soudní funkcionář, může vůči nim vykonávat úkony státní správy. Tato skutečnost má zavdávat pochybnosti o jejich nepodjatosti.

[7] Otázkou tzv. systémové podjatosti soudních funkcionářů se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. Nad 8/2019 - 65. Tímto usnesením sjednotil svou dosavadní rozhodovací praxi a přehodnotil tu její linii, která dovozovala existenci objektivní pochybnosti o nepodjatosti ze samotného postavení soudců vůči předsedovi či místopředsedovi soudu jako soudnímu funkcionáři. Rozšířený senát odmítl takový přístup jako nepřipustnou paušalizaci (bod 46): *„Rozšířený senát tedy shrnuje, že k vyloučení všech soudců krajského soudu z důvodu ‘systémové’ podjatosti nestačí, že žalovaným správním orgánem je předseda (případně místopředseda) krajského soudu, respektive soudní funkcionář ve věci rozhodoval v prvním stupni správního řízení, soud je jako organizační složka státu v dané věci navrhovatelem (žalobcem) nebo osobou zúčastněnou na řízení apod. Tyto skutečnosti pouze signalizují riziko systémové podjatosti. Aby však určitý soudní případ založil důvody pro vyloučení všech soudců daného soudu pro systémovou podjatost, je třeba, aby k tomu přistoupily další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci či z jiných vážných důvodů.“* Takovou další okolností může dle rozšířeného senátu být např. objektivně významný dopad projednávané věci na soud jako celek nebo třeba případy, kdy předmětem rozhodování soudu je správní řízení, v němž soudní funkcionář vystupoval jako účastník řízení (např. jako fyzická osoba - pachatel přestupku)

pokračování

a je zde riziko, že u soudců převáží loajalita k jejich soudu, resp. funkcionáři. Takové případy však nebudou příliš časté.

[8] V nyní předkládané věci žalobce žádné takové další okolnosti netvrdil a nedokládal. Žádné takové okolnosti nepředložili ani sami soudci správního úseku. Z námitek a vyjádření soudců je zřejmé, že vychází právě jen ze vztahu soudců a předsedkyně soudu jako soudního funkcionáře, který vůči soudcům může vykonávat úkoly státní správy soudu. Ani povaha projednávané věci - žaloba proti výtce udělené soudci okresního soudu - takovou další okolnost nezakládá. Rozhodnutí ve věci nebude mít žádný dopad na činnost soudu jako celku ani jednotlivých soudců správního úseku. Ve světle rozhodnutí rozšířeného senátu proto nebyly v souzeném případě shledány důvody pro vyloučení všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem, které by spočívaly v pochybnosti o jejich nepodjatosti. Nejsou tak ani splněny podmínky pro přikázání věci podle § 9 odst. 1 soudního řádu správního jinému než místně příslušnému soudu. Lze doplnit, že ke shodnému závěru Nejvyšší správní soud dospěl již dříve v obdobných věcech (např. usnesení ze dne 26. 11. 2020, č. j. Nao 162/2020-109; či ze dne 21. 7. 2022, č. j. Nad 56/2022-35).

[9] Žaloba u Krajského soudu v Ústí nad Labem napadla do senátu 15A, který by měl dle rozvrhu práce rozhodovat ve složení JUDr. Petr Černý, Ph.D. jako předseda senátu a soudci Mgr. Ladislav Vaško a Mgr. Radim Kadlčák. Soudce JUDr. Petr Černý, Ph.D. vykonává funkci místopředsedy soudu a podílí se tedy na výkonu správní správy soudu. Ze své pozice je zároveň v úzkém pracovním kontaktu s předsedkyní soudu. Nejvyšší správní soud již rozhodl, že soudci, kteří vykonávají funkci předsedy a místopředsedy krajského soudu, jsou pro svůj poměr k věci a účastníkům řízení vyloučeni z rozhodování, jehož předmětem je přezkum rozhodnutí předsedy okresního soudu náležejícího do obvodu příslušného krajského soudu o udělení výtky soudci za nedostatky v práci (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2021, č. j. Nao 99/2021-49). Tento názor platí o to více, pokud žaloba směřuje proti rozhodnutí předsedy krajského soudu o uložení výtky. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k názoru, že soudce JUDr. Petr Černý, Ph.D. je vyloučen z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 17/2023.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2023

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu